

Consultatiereactie

Reactie van de Nederlandse Vereniging van Banken op de internetconsultatie wetsvoorstel internationale sanctiemaatregelen

Datum: 7 augustus 2024

Inleiding

De Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) verwelkomt de mogelijkheid om te kunnen reageren op de internetconsultatie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken over het wetsvoorstel internationale sanctiemaatregelen.

Voor banken is het van belang om over concrete kaders te beschikken die hen in staat stellen hun verplichtingen effectief na te leven. Sancties vormen een belangrijk instrument als reactie op schendingen van internationaal recht of mensenrechten en om verandering te brengen in beleid wanneer wettelijke of democratische beginselen niet worden nageleefd. Daarnaast zijn sancties een cruciaal wapen in de strijd tegen terrorisme. Nederlandse banken zijn toegewijd aan en verantwoordelijk voor hun adequate toepassing van sancties en zien kansen om de uitvoerbaarheid hiervan te verbeteren. De modernisering van de Sanctiewet uit 1977 en bijbehorende regelgeving kan daar een essentiële bijdrage aan leveren.

Deze internetconsultatie betreft de eerste tranche van de modernisering van het sanctiestelsel. Verplichtingen ten aanzien van de interne bedrijfsvoering bij instellingen (zoals het klantonderzoek) zullen pas in een volgende tranche aan bod komen. Aangezien die tweede tranche belangrijk is voor banken, blijven we graag op de hoogte van de verdere ontwikkelingen en dragen daar graag aan bij.

Onze consultatiereactie richt zich op verschillende wezenlijke vragen en aandachtspunten die voortkomen uit het wetsvoorstel. Hierna komen de volgende onderwerpen aan bod.

- Werking centraal meldpunt (3.1.1)
- Waarborgen bij het mondeling verstrekken van gegevens aan het centrale meldpunt (3.3.2)
- Juridische basis voor transacties bij aanwijzing van een stille bewindvoerder (5.2)
- Toezichthouder voor banken (7.1.1 en 7.1.2)
- Klantonderzoek en doorgifteplicht aan registers (8.2.4)
- Noodzaak van aantekeningen in het Kadaster bij bevroren registergoederen (10.5)

Verder benoemen we de implicaties van de voorgestelde wijzigingen in de Sanctiewet 1977 (10.6), waaronder uitbreiding van het bedrijfsvoeringstoezicht met bepaalde beroepsgroepen en het toekennen van handhavende bevoegdheden aan de toezichthouder.

I. Vragen en aandachtspunten - in volgorde van de betreffende wetsartikelen

- **Centraal meldpunt sanctienaleving (3.3.1 en 3.3.2)**

Banken vinden het positief dat gekozen is voor een centraal meldpunt. Echter, een aantal vraagstukken resteren.

- a) Moeten meldingen aan de FIU-NL met betrekking tot sanctie-omzeiling en/of overtredingen van product gerelateerde sancties ook bij het centraal meldpunt worden gedaan (3.3.1)?
- b) Welke waarborgen gelden bij het mondeling verstrekken van gegevens aan het centraal meldpunt (3.3.2)?

- c) Banken zijn voorstander om ook informatieverstrekking in de taakstelling van het centrale meldpunt op te nemen. Deze werkwijze zal zowel consistentie in adviezen en oordelen ten goede komen als doorlooptijden voor diverse vraagstukken verkorten.
  - d) Voor banken is het van belang dat:
    - richtlijnen en instructies voor het doen van meldingen helder zijn;
    - meldingen via beveiligde kanalen kunnen worden gedaan.
  - e) Suggestie van de NVB is om voor de inrichting en werkwijze van het centrale meldpunt te kijken naar 'good practices' uit andere landen (bijvoorbeeld: Office of Foreign Assets Control).
  - f) Verder beschouwen wij het als een pluspunt om de opgebouwde goede contacten voort te kunnen zetten in bestaande vertrouwde relaties. Banken werken dan ook graag mee aan de werkwijze en praktische invulling van het centraal meldpunt en zijn beschikbaar om hierover in gesprek te gaan.
- **Ambtshalve aanwijzing van een stille bewindvoerder (5.2)**

Banken vragen zich af of de bevroeringsmaatregel in die situatie niet meer geldt. Dit kan gevolgen hebben voor de mogelijkheid voor banken om transacties uit te voeren met bepaalde ondernemingen zonder specifieke ontheffing. Specificatie van de juridische basis zou meer duidelijkheid bieden. Deze kwestie is ook relevant voor de artikelen 6.1 (Beheerovername registergoederen) en artikel 7.1.3.2 (Ingrijpen bij ontduiking of ondermijning).
  - **Toezicht en handhaving (7.1.1 en 7.1.2)**
    - a) Aanwijzing toezichthouders
Onze aanname is dat de toezichthouder voor banken ongewijzigd blijft.
    - b) Aanwijzing bestuursorganen met handhavende bevoegdheden
Er bestaat nog onduidelijkheid over welk bestuursorgaan dit voor banken zal zijn en wat de consequenties daarvan zijn. Banken vinden het belangrijk om te vernemen welke bestuursorganen worden aangewezen voor handhavende bevoegdheden.
  - **Klantonderzoek en doorgifteplicht aan registers (8.2.4)**
    - a) Banken hebben de volgende vragen ten aanzien van het klantonderzoek en de doorgifteplicht.
      - Zijn banken verplicht om alle registers te informeren wanneer zij een relatie met een gesanctioneerde vaststellen? Op dit punt zorgt het gebruik van het begrip 'entiteit' voor onduidelijkheid. In het wetsvoorstel wordt namelijk veelal naar 'instanties' verwezen, waar banken niet toe behoren. Wij gaan ervan uit dat ook hier 'instanties' wordt bedoeld en het niet banken betreft.
      - In hoeverre zijn banken verplicht om bij hun klantonderzoek proactief diverse registers te raadplegen?
      - Krijgen entiteiten die voor meer dan 50% 'owned or controlled' zijn een aantekening in de registers?
    - b) Definitie van begrippen
Onder andere in artikel 8.2.4 sub 1 worden de volgende begrippen gebruikt: 'relatie', 'samenhangende informatie' en 'verbonden natuurlijke personen of rechtspersonen'. Het is noodzakelijk deze duidelijk te definiëren om inconsistente interpretatie en toepassing te voorkomen. Banken hebben behoefte aan eenduidige kaders voor alle instanties en instellingen om sanctiemaatregelen adequaat te kunnen toepassen.

▪ **Wijziging Kadasterwet (10.5)**

In het kader van rechtszekerheid is het belangrijk dat er in het Kadaster een aantekening komt wanneer een registergoed is bevroren wegens een sanctiemaatregel. Dit is niet alleen van belang voor screening, maar ook om juridische overdracht van het goed, vestiging van hypotheek of ander beperkt recht te voorkomen. We verwijzen hierbij graag ook naar onze eerdere reactie op vragen over de voorgestelde wijziging van het Kadasterbesluit aangezien de voorgestelde wijziging ertoe zou leiden dat banken verminderde toegang krijgen tot dit register.

Artikel 118b lid 1 impliceert dat het Kadaster de bevoegdheid heeft, maar niet de verplichting om een aantekening te maken. Registers zijn een effectief middel om kennisneming van sanctiemaatregelen te vergroten en toepassing te bevorderen. De waarde en bruikbaarheid van registers is afhankelijk van de kwaliteit, compleetheid en actualiteit van gegevens en de toegankelijkheid ervan. Het is daarom van belang om de werking met betrekking tot de Kadasterwet gelijk te trekken met die voor het Handelsregister (lid 2 in 10.3 en 10.4). Daarmee kan continuïteit bij instanties worden geborgd.

Daarom stellen banken voor om aan artikel 118b lid 1 toe te voegen: "Indien de bewaarder informatie verkrijgt vanuit artikel 8.2.4 lid 1 en 2c Wet internationale sanctiemaatregelen, dan tekent de bewaarder aan dat het registergoed bevroren is uit hoofde van sanctiemaatregelen". Dus een verandering van een 'kan'- naar een 'moet'-bepaling.

▪ **Wijziging Sanctiewet 1977 (10.6)**

a) 10.6 (C)

De toevoeging van artikel 9a en de wijzigingen in artikel 10 resulteren in uitbreiding van het bedrijfsvoeringstoezicht met bepaalde juridische beroepsgroepen (waaronder advocaten, notarissen, accountants, havenautoriteiten en portagents). We stellen deze aanpassing op prijs, omdat het van deze partijen een actieve rol en verantwoordelijkheid vraagt bij de toepassing van sanctiemaatregelen.

Zoals eerder in onze preconsultatiereactie aangegeven, zijn banken echter voorstander om partijen onder het bereik van het wetsvoorstel verder uit te breiden met onder andere: transporteurs, expediteurs, logistieke dienstverleners, producenten van voertuigen en schepen en handelaren in grondstoffen en kunstvoorwerpen.

b) 10.6 (C)

Additionele vraag bij deze bepaling is hoe toezichthouders zich verhouden tot de AMLA in het sanctiedomein, in verband met de bepalingen over targeted financial sanctions in de AMLR.

c) 10.6 (H)

We verwelkomen de duidelijkheid ten aanzien van de toezichthoudende autoriteit. In artikel 10ba wordt de bevoegdheid voor het geven van handhavende bevoegdheden belegd bij de toezichthouder in plaats van de minister van Financiën. Aangezien deze bevoegdheid al bij de toezichthouder ligt volgens de Wet Financieel Toezicht (Wft) en de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft), bevordert deze bepaling harmonisatie en consistentie.

d) 10.6 (I)

Graag ontvangen wij een verduidelijking van het begrip 'eenieder' (artikel 10bb).

e) 10.6 (M)

Artikel 10g lid 2 is opmerkelijk omdat het de toezichthouder de mogelijkheid biedt om 'mededelingen' te doen die niet naar individuele personen kunnen worden getraceerd. Dit artikel roept diverse vragen op. Het is onzeker wat precies wordt bedoeld met 'mededelingen', wie de beoogde ontvangers zijn en welk type informatie het betreft. Daarnaast is het onduidelijk of de ontraceerbaarheid alleen van toepassing is op natuurlijke personen, of ook op rechtspersonen.

Conclusie

Banken zijn positief over het wetsvoorstel internationale sanctiemaatregelen en de uitgebreide memorie van toelichting biedt nuttige inzichten in de achtergrond, reden en uitwerking ervan. We appreciëren de verwerking van verschillende aandachtspunten uit onze preconsultatiereactie.

Aanvullend vernemen we graag meer over:

- verdere ontwikkelingen ten aanzien van de tweede tranche;
- duidelijkheid over de toekomstige status van de Regeling toezicht Sanctiewet.

Om inconsistentie en interpretatieverschillen te voorkomen vragen banken meer duidelijkheid ten aanzien van:

- heldere definities van onder andere de begrippen 'relatie', 'samenhangende informatie' en 'verbonden natuurlijke personen of rechtspersonen';
- verplichtingen ten aanzien van de doorgifteplicht aan registers;
- proactief klantonderzoek.

Banken verwelkomen een centraal meldpunt sanctienaleving, hoewel er nog vragen bestaan over de meldingsplichten en de waarborgen bij het mondeling verstrekken van gegevens. Banken hebben behoefte aan concrete kaders zodat zij hun verplichtingen effectief kunnen uitvoeren en zijn graag betrokken bij de inrichting en werkwijze van het meldpunt.

Het is belangrijk voor rechtszekerheid om bevroren registergoederen in het Kadaster te markeren. Dit ondersteunt screeningsprocessen en voorkomt onrechtmatige overdracht. Banken kunnen een aantekening in het Handelsregister gebruiken voor sanctiedetectie. Met onze voorgestelde aanpassing onder 10.5 kunnen banken hun verplichtingen adequaat uitvoeren.

Verder stellen we het op prijs dat er rekening wordt gehouden met de implementatie van de AMLR en verdere Europese harmonisatie ten behoeve van een 'level playing field' binnen de EU. Zoals eerder beschreven zijn er nog diverse vraagstukken en aandachtspunten, waarvoor respons en aandacht bijdragen aan de verdere ontwikkeling van het Nederlandse sanctiestelsel.

De 'Dag van de modernisering van het Nederlandse Sanctiestelsel', hebben banken als informatief en constructief in een open sfeer ervaren. De planning van deze dag tijdens het consultatietraject voor dit wetsvoorstel had praktische voordelen voor ons begrip van het wetsvoorstel en bood de gelegenheid om onze aandachtspunten aan te kaarten. Mocht onze consultatiereactie verdere toelichting vergen, dan bespreken wij dit uiteraard graag met het ministerie. We kijken uit naar de inhoudelijke terugkoppeling op onze vragen in het vervolg van dit wetgevingstraject.

Contactinformatie

Helène Erfteijer
Sector Coordinator AML/CFT & Sancties
erfteijer@nvb.nl